

Debora (Bora) Sjouwerman is geboren op 23 augustus 1937 in Hilversum. Ze was de dochter van Joel (Joop) Sjouwerman (1906 - 1980) en Eva Cohen (1912 - 1983). Ze waren thuis met drie kinderen.

Aan het begin van de oorlog woonde het gezin op Copernicusstraat 9 in Hilversum. De ouders van Bora doken onder in Friesland. Waar Bora de oorlog overleefde is niet bekend.

Voor de oorlog bestonden er in Nederland verschillende Joodse gesloten groepen. Met de oorlog verdwenen deze groepen en een doorstart na de oorlog, was ondenkbaar. Veel leden en leiders waren gedeporteerd en vermoord. De enige groep die direct na de oorlog weer startte, was de Haagse T.O.P. groep.

Een aantal scouts van de Joodse TOP groep begonnen weer met het aanbieden van activiteiten. Mej. E. Kroon was Akela, Rob van der Reis troepleider en Louis Moses uit Rijswijk vaandrig. In april 1948 organiseerde de groep, met hulp van de Koning David Stam, een groot kampvuur voor geïnteresseerde jongens. In mei 1948 werd gestart met padvindsters. De leiding van de padvindsters was in handen van mej. Salomons als Guido en mej. F. Fontein. In eerste instantie hadden ze hun clubhuis aan de Wagenstraat, naast de Sjoel. In de zomer van 1948 ging de groep op kamp. Het seizoen 1948-1949 begonnen ze in hun nieuwe clubhuis aan de nieuwe Molstraat 2 in Den Haag. De groep had toen 3 patrouilles, de Houtduiven, Meeuwen en Zwaluwen. In november 1948 versterkte Elly van Leeuwen de horde als welpenleidster (Bagheera). De groep organiseerden contactavonden voor joodse scouts in Den Haag en zamelde boeken in voor joodse militairen in Indonesië.

De Haagse TOP groep deed eind 1948 een oproep om ook in Amsterdam een afdeling van de TOP groep op te richten, aangesloten bij de NPV. Ze vroegen om oud scouts die voor de oorlog in Amsterdam actief waren, zicht te melden. Max Keizer was de contactpersoon. Het Tsfoioeth liet weten dat ze hier geen relatie mee hadden en willen hebben, omdat ze om nationaal/principiële redenen niet aan wilden sluiten bij de NPV. Uiteindelijk is de groep er niet gekomen.

Na de erkenning van de staat Israël door Nederland in 1949, besloot ook de Haagse TOP groep zich exclusief te gaan richten op Israël en moest daarom afscheid nemen van de NPV. De Haagse en Amsterdamse Joodse Scoutinggroepen verenigden zich in de *Vereniging 'De Joodse Padvindsters in Nederland'* (JPN), een sub organisatie van de Joodse Jeugdcommissie. Er waren op dat moment drie groepen (Misjmar Tikwatenoë, Betsalel en T.O.P. Groep) en twee vendels (Koningin Esthervendel en Deworah vendel) aangesloten.

Ed Izaaks werd commissaris van de JPN en samen met Akela Kroon waren ze vertegenwoordigd in de Joodse Jeugdcommissie. Op 7 mei 1949 besloot het bestuur van

de NPV de organisatie 'te beschouwen als een bona fide, niet erkende organisatie, waaraan zij medewerking wil verlenen'. Ze mochten in de ScoutShop goederen betrekken, waaronder insignes, met uitzondering van installatie-, burger- en hoed-insignes. De organisatie koos voor het Israëliësche padvindersinsigne, een Davidster met de Scoutinglelie.

Ook in andere plaatsen in Nederland begonnen joodse scouts zich te verenigen in groepen, die zich aansloten bij de JPN. In 1948 startte Leo Vis met een initiatief in Bussum, maar het lijkt erop dat dit bleef bij een oproep. In december 1949 werd in Eschede het Weizmann vendel opgericht. Op 12 maart 1950 werd in Hilversum in de Rudelsheimstichting *groep 8 Chaim Nachman Bialik* van de JPN officieel erkend. Ze begon in eerste instantie met welpen. Later kwamen er ook padvindsters en verkenners bij en in februari 1951 volgden de kabouters.

In december 1950 vierde de groep het Chanoeka feest. Door akela Koekkoek werd een welp en drie verkenners geïnstalleerd. Daarna volgde Guide Deen die Riny Coster als padvindstersleidster installeerde. Als laatste werden Bora Sjouwerman en Lisette van Vlijmen officieel rondelidster. De groep heeft waarschijnlijk tot 1951 bestaan, want op dat moment fuseerde de stichting met andere jeugdinstanties en werd het gebouw afgebroken.

Bora trouwde met Bernard Aak (1937). Ze overleed op 4 juli 2013.

Meer informatie

[Debora \(Bora\) Sjouwerman \(1937 - 2013\) - Genealogy](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 08 dec 1950 - Art. 69 | Delpher](#)

[Online Familieberichten; Overleden: Debora Sjouwerman \(04-07-2013\)](#)

[Joël \(Joop\) Sjouwerman Joods monument](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.